

Dušan Čater

Polnočna avtocesta

Ko je gospod Arnelly tiste dni, preden se je zgodilo, hodil po mestu, da bi kupil časopis, je v slaščičarni, ki je slovela po najboljši kavi, zagledal svojo ženo, kako je kramljala z nekim mladeničem. To samo po sebi ne bi bilo nič posebnega, če ne bi opazil, da se držita za roke. Malce je še postal in ju opazoval. Ni mu ušlo, da sta se ob slovesu na dolgo poljubila. Ko je prišel domov, je ona že sedela pred vključenim tv sprejemnikom in igrala pasjanso. Veselo ga je pozdravila in razširila roke, da bi jo poljubil.

Poljubil jo je!

Ni hotel načenjati mučnega pogovora, ampak je čakal, da ona kaj stori.

Po kosilu, ko je pomil posodo in pristavil za kavo, je dejala:

"Dragi, jutri zgodaj že navsezgodaj odpotujem. S prijateljico greva po rože!"

Izgovor je bil nadvse primeren.

"Velja!"

"Mislim, da bova šli že pred zoro, kajti pot je dolga!"

"Velja!"

Vedno je mislil, da obvladuje položaj, da zna poiskati primerno rešitev. Sedaj pa je šlo zares. Enostavno ni hotel verjeti, da se to dogaja njemu. Njemu, ki je priznan strokovnjak za odnose med moškim in žensko. Strokovnjak, z dolgoletno prakso, ki je svetoval že marsikateri družini. Strokovnjak s priznanji. Pak!

Molče sta popila kavo. On je gledal tv, ne vedoč, kaj sploh gleda, ona pa je igrala pasjanso.

Ni vedel, kaj storiti. Na ločitev niti pomisliti ni hotel. Le kaj bi porekli ljudje, da se takšen strokovnjak ločuje. Pak bi se smejali.

Slišal je že za polnočno avtocesto. Za pobiralca cestnine na njej. To je cesta, ki se vije v krogu, je slišal pripovedovati starejše ljudi. Cesta, na kateri izbiraš, ali greš proti jutru ali proti večeru. Odločil se je.

Zgodaj sta povečerjala, nato pa se je gospod Arnelly vljudno poslovil in se opravičil zaradi utrujenosti.

"Pridem takoj za tabo," mu je rekla, "jutri moram zgodaj vstati!"

"Saj res!" je rekel.

Pređen je legel, si je navil uro. Zbudil se je, ko je čutil golo telo poleg sebe. Poželel jo je.

"Oprosti, zjutraj moram zgodaj vstati!"

"Tudi prav," je rekel gospod Arnelly.

Pogledal je na uro. Imel je še dve uri časa. Obrnil se je na drugo stran in razmišljal. Malo pred pol dvanajsto je ustavil uro in se izmuznil iz spalnice. Oblekel se je in šel v garažo po avto. Vzel je njenega, ker je bil močnejši. Opolnoči je bil že pri pobiralcu cestnine.

"Kam?" ga je vprašal le-ta.

"Proti večeru," je rekel.

Ko mu je pobiralec cestnine ponujal listek, se je ozrl okoli sebe. Ni se zmotil. Zagledal jo je na nasprotnem voznem pasu.

"Mrha!" je pomislil sam pri sebi.

Vzel je listek in hitro speljal. V vzratnem ogledalu je opazil, da je tudi ona speljala. Bila je sama. On proti večeru, ona proti jutru. Gospod in gospa Arnelly.

Vozil je z veliko hitrostjo in užival je v takšni vožnji. Z bliskovito naglico je šel mimo tistih, ki se jim ni mudilo proti večeru. Njemu se je, kajti moral je biti tam, pređen bi ona prispela do jutra, kjer jo je čakal njen ljubimec. Glede na letni čas so bile sedaj noči krajše in res ni imel časa na pretek.

Ob približno pol štirih je zapeljal na nasprotni vozni pas in tudi tokrat se ni zmotil. Njegovi žarometi so osvetlili njegov avto, v katerem je zagledal prestrašeni obraz svoje žene.

Še je pritisnil na plin in silovito je počilo.

Šel je nazaj na svoj vozni pas.

Ko je prišel z avtoceste, je bil večer. Ni bilo videti odrgnin na močnih odbijačih. Šel je domov in od tam poklical policijo. Da pogreša svojo ženo, je dejal. Ko je ob pol treh zjutraj še ni bilo domov, je šel na policijo. Dal jim je opis svoje žene. Ravno v tistem trenutku je pozvonil telefon. Policist je dvignil slušalko. Njegov obraz je postal rdeč. Pokimal je in odložil slušalko.

"Žal vam moram povedati, da je ravno v tem trenutku neki norec zapeljal na nasprotni vozni pas in se zaletel v vašo soprogo..."

"Oh!" mu je ušel vzdih.

Policist je molčal.

"Kako je z njo?" je vprašal gospod Arnelly.

Policist je povесil pogled.

"Ali je..."

"Da! Bojim se, da res!"

"Zakaj se smejite, gospod?"

Predsinočnjim je hodil po tej cesti. Videl je vse te svetilke, vsa ta drevesa in vse te klopi. Ampak te hiše, lahko priseže, da je ni bilo. Bila je čisto navadna hiša, takšna brez vrta in brez balkona. Imela je nekaj oken in res bi se lahko reklo, da je čisto navadna hiša. Tudi vrata je imela. Hiša kot vsaka druga, ampak prepričan je bil, da predsinočnjim te hiše še ni bilo.

Postal je in si jo ogledoval. Čisto možno, si je mislil, da je bil predsinočnjim malce raztresen, mogoče malce čez mero zamišljen. Mogoče je bil tudi malce okajen, saj je pri prijateljici pil vino. Ampak, kako pri vseh hudičih, je lahko... Nemogoče.

Šel je proti vratom in pozvonil. Prvič. Nič! Drugič. Nič! Tretjič. Skoz steklo na vhodnih vratih je bilo videti luč.

"Dober večer," je pozdravil.

"Dober večer. Želite?"

Bilo mu je čudno pri srcu. Pred njim je stala mlada ženska, za katero bi se lahko celo reklo, da je bila lepa.

"Lepa hiša," je rekel.

"Aha."

"Zanima me," je nadaljeval, ker ni vedel, kako se izraziti, "je vaša?"

"Aha."

Obrnil se je okoli sebe, kot bi se hotel prepričati, ali ga kdo opazuje. Živčno si je pomel roke in vprašal:

"Smem naprej?"

Ženska je pokimala. Ušel mu je kratek nasmešek.

"Zakaj se smejite?" ga je vprašala ženska.

"Oprostite!"

Šel je mimo nje in se je nehote dotaknil.

"Živate sami?" jo je vprašal.

"Pa vi?"

Zopet se je nasmehnil.

"Zakaj se smejite?"

"Ah, kar tako. Oprostite. Lepa hiša, ni kaj!"

"Vi živite sami?"

"Ah, da. Pa vi?"

"Tudi," je rekla ženska.

Stal je sredi ogromne predsobe in se oziral okoli sebe. Hiša mu je bila res všeč. Ni se pretvarjal. Dolg svetlikajoč hodnik je vodil do stopnic, po katerih je bila položena rdeča preproga. Iz zgornjega nadstropja je bilo slišati, kot bi se nekdo učil igrati klavir.

"Ali niste rekli, da živite sami?" je vprašal.

"Sama živim. To je gramofon," je rekla.

V rokah je držal klobuk.

"Ah, oprostite," je rekla in mu ga vzela iz rok. Odprla je omaro in ga dala vanjo, nato mu je z roko pokazala, naj vstopi naprej. Šel je pred njo. Ko je prišel do stopnic, se je obrnil k njej in vprašal:

"Gor?"

"Gor!"

Šel je gor in ona za njim. Vstopil je v edino osvetljeno sobo. V kotu, na tleh, je ležal gramofon. Iгла je preskakovala. Stopil je do okna in pogledal na cesto. Videl je svetilke, klopi, drevesa in odpadlo listje na tleh. Pomislil je, da s ceste ni bilo videti niti enega samega razsvetljenega okna. Pogledal je proti njej. Sedela je na tleh in pletla dolg šal. Vsaj mislil je, da je šal.

"Kaj počnete?" jo je vprašal.

"Šal," je odvrnila.

Nasmehnil se je.

"Zakaj se smejite?"

"Ah, še enkrat oprostite. Očitno je, da je šal!" je rekel.

"Da, očitno je!"

"Res lepa hiša," je rekel.

Ženska je skočila pokonci in dejala:

"Poglejte, spodaj so tri sobe, zgoraj še tri. Balkona sicer ni, so pa okna in vrata. Čisto navadna hiša je. Prodam jo!"

Nasmehnil se je.

"Zakaj se smejite?"

"Oh, oprostite. Koliko hočete zanjo?"

Prišepnila mu je na uho. Pokimal je.

"Vzamem tudi ček," je še dejala.

Gospod Arnely, tako se je namreč pisal, je vzel iz žepa ček in pisalo ter ga izpolnil. Ponudil ji ga je. Gospa ga je na hitro preletela z očmi in si ga spravila med prsi.

"Res lepa hiša," je rekel.

"Res!"

Ponudil ji je roko, a je ni sprejela, in dejal:

"Če nimate nič proti, bi sedaj odšel!"

"Nimam!" je rekla gospa.

Šel je po stopnicah do predsobe in nato po dolgem hodniku do omare. Hotel jo je odpreti, da bi vzel klobuk, ko ga je prestregla in rekla:

"Gospod, pustite klobuk tukaj. Jutri vas bo čakal tu, pogledajte," je pokazala na palico, ki je bila kot zapičena v tapison, "kajti jutri se lahko že vselite. Pogledajte, tu so ključi," mu jih je pomolila pod nos.

Vzel jih je in se nasmehnil.

"Zakaj se smejite, gospod?"

"Ah, oprostite. Kar tako. Najlepša hvala!" je dejal gospod Arnely.

Ko je odpiral vrata, mu je ponudila roko in dejala:

"Torej ne pozabite. Jutri, takoj ko napoči jutro. Veste, živim čisto sama," je še dodala.

Stisnil je ustnice in odšel.

Ko je naslednji dan, takoj ko se je zdanilo, gospod Arnely šel po cesti in veselo mahal s ključi nove hiše, je začuden obstal. Na mestu, kjer naj bi bila hiša, ni bilo nič drugega kot v zemljo zapičena palica, na kateri je bil njegov klobuk, malce vlažen od jutranje rose. Spravil je ključe nazaj v žep in se odpravil domov. Ko je doma o vsem skupaj premislil, se je spomnil, da predsinočnjim tudi v zemljo zapičene palice ni bilo.

Nehote mu je ušel kisel nasmešek in vprašal se je:

"Zakaj se smejite, gospod?"

Ah...